

Trobar-se a Cotlliure

«Totes les causes d'impotència han passat a ser orgàniques i tot gira al voltant de la pròtesi. Alguns cirurgians les posen en fila índia, i això no pot ser. Aquesta ha de ser la solució final.» Els doctors Farré Martí i Facund Fora en parlen.

Àngels Pera

«La impotència és la falta d'excitació sexual, deguda a causes psicològiques i/o orgàniques, que impedeix l'erecció del penis. Personalment, em penso que és ben curiós tot el que ha envoltat i envolta l'erecció: tanta adoració al fal·lus, tanta fascinació pel penis, del qual s'ha descobert que no té tanta força com s'esperava. Encara que, a favor dels homes i del seu membre, s'ha de dir una cosa molt important: la majoria dels mamífers hi tenen un os. Els homes, no. En aquest sentit, no deixa de tenir merit que això s'aguanti. En els casos en què no s'aguanta, com a última solució possible, les pròtesis no són res més que la trobada de l'os perdut».

Qui així s'explica és el doctor Josep Maria Farré Martí, psiquiatra coordinador de l'Àrea de Teràpia de Conducta i Sexologia de l'Hospital Clínic de Barcelona i professor de Psiquiatria de la Facultat de Medicina de Barcelona. «En el tema de la impotència —continua dient el doctor Farré Martí— en pocs anys s'ha donat un tomb. Fins no fa gaire, sempre s'hi adduïen causes psicològiques, i això era exagerat. La quantitat oceànica, mastodòntica, d'impotents no podia ser deguda totalment a causes psicològiques. Ara, en canvi, s'ha passat a un organicisme totalment groller. Totes les causes d'impotència han passat a ser orgàniques i tot gira al voltant de la pròtesi. Hi ha com una mena de desig, per part d'alguns cirurgians, de posar pròtesis en fila índia, i això no pot ser. La pròtesi és la solució final —i no ho dic en el sentit hitlerià— terapèutica».

Dalt, Facund Fora. Baix, la seua consulta.

Al doctor Farré, aquests descobriments, el de les pròtesis, li fan pensar en la cursa París-Dackar. «Imagini que la sexualitat de l'home i de la dona és la següent: l'home té una sortida perfecta, i ¡zas!, però l'arribada és discreta. De fet, a Cotlliure comença a fallar.

La dona té una sortida lenta, parsimoniosa, però arriba a Dackar. L'important és trobar-se a Cotlliure.»

La pròtesi, «la solució final» del doctor Farré Martí, que utilitzen alguns homes impotents, te força èxit. Normalment, la clientela que la demana és d'una mitjana d'edat elevada. Homes grans que volten els seixanta o els setanta i que no accepten haver fet una impotència irreversible.

Facund Fora Eroles, de Vinaròs, però que ara viu a Barcelona, metge col·laborador de l'Àrea de Teràpia de Conducta i Sexologia del Clínic i secretari de la Societat Catalana de Sexologia, ens detalla el quan i el què de l'aplicació d'aquests enginys. «Quan un home ha fet una impotència irreversible, deguda a disfuncions que poden ser orgàniques o psicògenes greus, no vol dir que no tingui ganes de fer l'amor o que no pugui arribar a

l'orgasme, i la pròtesi els facilita una sexualitat completa. Se'n fan servir de dos tipus, inflables i semirígides. Les primeres acostumen a ser incòmodes i a donar problemes d'adaptació. Funcionen manualment: en el moment del coit, l'home ha de pressionar una vàlvula exterior que posa en funcionament el mecanisme de l'aparell. Les semirígides són les més usades. Tenen dues posicions, l'una erecta i l'altra doblada, i el funcionament també és manual, però molt més pràctic que l'anterior. L'home la doblega o la posa erecta sense necessitat de vàlvules, directament. S'ha de dir, però, que les impotències no són sempre irreversibles, més aviat és tot el contrari.»

En una sexualitat normal, entenent

DOMÈNEC UMBERT

DOMÈNEC UMBERT

com a normal completa, els especialistes distingeixen tres fases. Les ganes de sexe, l'impuls sexual o la libido; una segona fase d'excitació, que en el cas de l'home s'evidencia en l'erecció del penis, i una tercera, l'orgasme. Una disfunció de qualsevol d'aquests estadis es pot produir amb independència del bon funcionament dels altres. La impotència, com ha definit el doctor Farré Martí, és la falta d'excitació sexual que impedeix l'erecció del penis. L'edat en què sol donar-se són els 40 anys, encara que es pot produir des dels 18 fins als 70. Segons el doctor Fora, d'un cent per cent d'impotències pot dir-se, generalitzant, que un quinze per cent són impotències psicògenes, degudes a trastorns psicològics greus; un altre quinze per cent són orgàniques, degudes a trastorns físics, i la resta, la majoria, són una combinació de les dues, que no es poden catalogar com a psicògenes ni com a orgàniques. L'home que, per una lesió arterial, redueix la seva capacitat d'erecció n'és un exemple. En veure que comença a fallar, s'angoixa i fa la impotència.

A l'hora de sistematitzar les causes que condueixen a la impotència, s'utilitza la dicotomia clàssica trastorns físics-trastorns psíquics. «Si intentem sistematitzar-ho —diu el doctor Fora—, és per fer-ho més entenedor. En sexologia encara hi ha molt per descobrir. Tot just ara es comença». Moltes de les impotències que es cataloguen com a psicògenes, perquè no responen a cap dels trastorns d'origen físic que coneixem o que no coneixem a fons, podrien ser fisiològiques. Podria haver-hi una disfunció hormonal o neurològica que afectés l'erecció, però, com que d'hormones i de reaccions nervioses de les neurones, encara se'n sap molt poc, les defineixen com a psíquiques.

Altres tendències miren de filar més prim i neguen d'entrada qualsevol dicotomia cos-ànima, reconduint els trastorns que coneixem per psíquics a orígens biològics encara massa foscos per a poder-los provar. Segons aquestes tendències, el dia en què arribem a conèixer perfectament els mecanismes biològics del cos humà, parlarem, no de causes psíquiques o físiques, només de causes. La impotència és resultat d'una resposta de l'organisme a causa d'un estímul extern o intern. Seguint aquest raonament, les hormones i/o les neurones en serien les responsables.

A part d'aquestes hipòtesis, els metges, en la seva pràctica, continuen sistematitzant «a la clàssica» i segons el doctor Fora, els trastorns o les disfuncions orgàniques que porten amb facilitat a fer una impotència són «les lesions arterials, produïdes pel tabac, la diabetes, la hipertensió o una arteriosclerosi, les lesions neurològiques produïdes per l'alcohol o la insuficiència renal, trastorns hormonals —s'ha demostrat que un índex baix de testosterona repercuteix en un baix impuls sexual—, lesions venoses i certes substàncies com l'alma metildopa o la reserpina, que es recepten als hipertensos, o la zimetidina, que es dona als malalts que tenen nafres a l'estómac. Aquestes substàncies produeixen trastorns en l'erecció, i les subministren metges que tracten només una nafra o una hipertensió, però no a la persona que les pateix. També els operats de pròstata, segons com s'hagi fet l'operació, poden fer una impotència.»

Qualsevol d'aquestes disfuncions, si afecten l'erecció, produint impotència total o parcial, fan que l'home que les pateixi es plantegi el coit d'una manera insegura i angoixant, el que es coneix per ansietat anticipatòria.

L'ansietat deriva en autoobservació i aquesta produeix més ansietat, la qual produeix més autoobservació... El cercle viciós dura mentre duri la impotència. Encara que una impotència orgànica sigui parcial, quan hi ha erecció però aquesta és dèbil la mateixa angoixa de fallar i de sentir-se disminuït en la potència sexual, pot provocar una impotència total. «Per això deia abans —diu el doctor Fora— que la impotència sol ser resultat de la combinació de trastorns físics i/o psíquics.

El cas d'F.M.R., en opinió del Dr. Fora, és ben habitual. F.M.R., de 43 anys, paleta de professió, viu en un poble de Tarragona, és casat de fa 18 anys i té dos fills. A mitjan 1984, a F.M.R. li era impossible fer l'amor amb la seva dona. Amb altres senyores, en canvi, funcionava bé. «De ben jove que m'han agradat molt les dones i mai no vaig tenir cap mena de problemes fins aleshores. El matrimoni amb la meua dona no ha anat mai malament, tret de quan arribava l'hora de anar-me'n al llit amb ella. Durant el dia, veia dones guapíssimes, amb uns cossos preciosos i la imaginació se'm disparava. En arribar a casa, a la meua dona, li veia tots els defectes. La trobava lletja, poc atractiva, i no podia fer l'amor amb ella. No se m'aixecava.» Això va durar un any i mig. A finals de 1985, F.M.R. i senyora eren atesos pel doctor Farré Martí de l'Hospital Clínic de Barcelona.

A F.M.R. se li va fer un seguit de proves i li van detectar una petita desviació sanguínia sota els testicles que dificultava l'erecció. El tractament d'aquesta lesió va durar tres mesos, els mateixos que F.M.R. rebia tractament psicològic. «Vaig estar prenent un remei que es diu Sermion durant aquests tres mesos. Després d'aquest

EL LLIBRE DEL 10e ANIVERSARI

CRONOLOGIA I NOIES:
JOSEP M. LSPINAS
ILLUSTRACIÓ: BONADA

190.- PESSETES

Tria cronològica dels fets més importants que, dia a dia, mes a mes i any a any, han estat notícia a les pàgines de l'AVUI.

EN
CARRER
POBLACIÓ
VULL REBRE LLIBRES DEL Xe ANIVERSARI

envieu un taló bancari per l'import dels llibres que vulgueu rebre més 110.- ptes. per cada llibre, en concepte de despeses de tramesa (190.- + 110.- = 300 ptes. cada llibre).

En venda a les nostres oficines de Consell de Cent, 425. 4t. pis.

Doctor Martí: «No tot s'explica per causes psicològiques».

tractament i de les xerrades amb el doctor Martí i el doctor Fora, el sexe amb la meua dona torna a ser normal. No he tingut més problemes d'impotència. Veig i estimo la meua dona tal com és, i no intento fer comparacions amb d'altres.»

Encara que molt infreqüents, al doctor Fora se li han plantejat casos extrems d'impotència cent per cent psicògena, en homes sense cap lesió orgànica coneguda. «L'ansietat, la depressió, les fòbies i les obsessions són els factors que influeixen en la falta d'erecció —diu. Tot i que no s'han trobat característiques de personalitat definitives en aquest tipus d'impotències, estadísticament s'ha demostrat que individus amb personalitats ansioses, obsessives, perfeccionistes, tenen més facilitat que altres per a fer una impotència».

J.S.R. té 22 anys. És solter, viu amb els seus pares i treballa de comptable en una empresa petita. Als 17 anys va conèixer una noia i se'n va anar al llit amb ella. Per a ell, era la primera vegada i va fallar. Des d'aquell moment ha tingut problemes d'impotència. És impotent. «Tinc noció que sóc impotent des de fa tres anys i, per a mi, s'està convertint en una obsessió. Molt poques vegades he tingut ereccions i, quan les he tingudes, o no han estat suficients per al coit o he fet una ejaculació precoç». Quan J.S.R. va tornar de la mili, ara fa un any i mig, es va decidir a anar al metge.

«Ho vaig explicar als meus pares i vam anar al metge de capçalera, que em va dir que no era res, que tranquil, i em va enviar a l'uròleg. L'uròleg no em va trobar res i em va enviar a la Clínica de l'Aliança, perquè em veies una psicòloga, que, per cert, navegava bastant. La psicòloga em va fer anar al Clínic, al doctor Farré Martí, i aquest al doctor Oller, que és uròleg.

El doctor Oller, al doctor Abos, i el doctor Abos al doctor Fora. En aquest any i mig m'han fet de tot, i em diuen que estic sa, que no tinc cap lesió orgànica, però, de fet, encara segueixo igual que abans. Si aquest últim tractament que estic seguint amb el doctor Fora no funciona, ho planto tot.» Des de fa uns mesos, J.S.R. té nòvia. Ella sap que és impotent, «però no sé quant temps aguantarà aquesta situació.»

Per seguir un tractament correcte, primer s'han de saber distingir les causes de la impotència, cosa que, per a qui no sigui metge, és bastant difícil. Al nostre país la docència de sexologia es limita a cursos no-oficials i d'escassa qualitat, segons diuen metges especialistes. Per al doctor Fora, els metges, en general, desconeixen totalment el tema. «El 'tranquil, que això no és res, pren-te aquestes vitamines', sol ser la resposta més freqüent que els metges de capçalera donen als homes que presenten problemes d'erecció. Nosaltres distingim les impotències psíquiques de les físiques

de la següent manera: si la disfunció és situacional acostuma a ser produïda per causes psicògenes. Per saber si es situacional hi ha diverses proves.

La més coneguda i senzilla és la dels segells. Abans d'anar a dormir s'ha d'enganxar una tira de segells voltant al penis. Durant la nit es produeixen diversos períodes Rem, en els quals hi ha ereccions reflexes (un d'ells coincideix amb el moment de despertar, la qual cosa anul·la parcialment que la «trempera matinerà és trempera de pixera»). La trempera matinerà és trempera autèntica). Si, l'endemà, els segells s'han trencat, vol dir que hi ha hagut ereccions i, per tant, no hi ha trastorns orgànics. Una altra manera de saber-ho és amb la masturbació. Si la masturbació funciona, encara que amb parella no s'aconsegueixi la penetració, la impotència també sol ser psicògena. Aquests tipus d'impotències situacionals poden produir-se quan l'home es troba davant d'una dona exigent».

D'uns anys ençà, el nombre d'impotents situacionals ha augmentat de manera considerable. «Abans, la dona, excepcions a part, explica el doctor Facund Fora, no s'adonava de res. L'home feia la seva feina quan volia, i llestos. Des que la dona tria, decideix i exigeix, molts homes tenen por al fracàs, «a no quedar bé», i és la mateixa por la que els fa fallar.»

En els casos d'impotència orgànica l'erecció és parcial o nul·la sempre. En qualsevol situació.

A falta de sexòlegs homologats, qui acostuma a tractar les impotències són els psicòlegs i els psiquiatres. Si es tracta d'una deficiència orgànica, el psiquiatre o el psicòleg envien el malalt a l'especialista corresponent, sigui l'angiòleg, l'andròleg, l'uròleg o el neuròleg. Si la impotència és deguda a causes orgàniques i psíquiques, el tractament el fan conjuntament l'especialista i el psiquiatre o psicòleg, erigits en sexòlegs. Quan la impotència és psíquica, s'utilitzen les tècniques de focalització sensorial de Master i Johnson. Aquesta tècnica consisteix a prohibir el coit i a practicar una sexualitat no exigent i sense expectatives.

«Dóna molt bons resultats —diu el doctor Fora—. Si l'home no intenta el coit i es dedica a jugar amb la seva parella, es relaxa i, en poc de temps, funciona. ¿Diu que quin és el tractament si la impotència la fan homes que van «per lliure»? ¡Uff!, això ja es molt més complicat.» □